

9. LOŠINJSKI DANI BIOETIKE

Mali Lošinj, Hrvatska, 16.–19. svibnja 2010.

Simpozij

Integrativna bioetika i nova epoha

17.–19. svibnja 2010.

Studentska bioetička radionica

Bioetika i umjetnost

17. svibnja 2010.

Okrugli stol

Lijekovi između profita i zdravlja

19. svibnja 2010.

9th LOŠINJ DAYS OF BIOETHICS

Mali Lošinj, Croatia, May 16–19, 2010

Symposium

Integrative Bioethics and New Epoch

May 17–19, 2010

Student Bioethics Workshop

Bioethics and Art

May 17, 2010

Round Table

Medicaments between Profit and Health

May 19, 2010

Organizatori *Lošinjskih dana bioetike*

Hrvatsko filozofsko društvo
Hrvatsko bioetičko društvo
Grad Mali Lošinj

Pokrovitelji 9. *Lošinjskih dana bioetike*

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske
Primorsko-goranska županija

The organizers of the *Lošinj Days of Bioethics*

Croatian Philosophical Society
Croatian Bioethics Society
Town of Mali Lošinj

The patrons of the 9th *Lošinj Days of Bioethics*

Ministry of Science, Education and Sports of
the Republic of Croatia
Primorje-Gorski Kotar County

O

*lošinjskim danima
bioetike*

**about the
*lošinj days of
bioethics***

Prvi lošinjski bioetički skup održan je od 24. do 26. rujna 2001. u Malom Lošinj u pod naslovom »Bioetika i znanost u novoj epohi«. Pozdravna poruka koju je Van Rensselaer Potter u audio-vizualnom obliku, tek nekoliko mjeseci prije smrti, uputio tom bioetičkom simpoziju pribavila mu je posebnu povijesnu, legitimacijsku i simboličku važnost. U poruci je Potter, među ostalim, izrazio nadu da će taj simpozij »dati novi poticaj bioetici u Hrvatskoj kao i u susjednim zemljama na cijelom području«. Ta je Potterova nada očigledno poprimila karakter i snagu blagoslova, koji je »otac bioetike« podijelio u završnoj sekvenci svog života, jer su već iduće 2002. godine Hrvatsko filozofsko društvo, Hrvatsko bioetičko društvo i Grad Mali Lošinj utemeljili znanstveno-kulturnu manifestaciju *Lošinjski dani bioetike*, da bi se nekoliko godina poslije (od 2005.) u Malom Lošinj u počela održavati stalna međunarodna konferencija *Bioetički forum za jugoistočnu Europu*, a zatim (od 2006.) i poslijediplomski tečaj *Ljetna škola integrativne bioetike* u organizaciji Ruhrskog sveučilišta u Bochumu i Sveučilišta u Zagrebu.

U međuvremenu je znanstveno-kulturna manifestacija *Lošinjski dani bioetike* prerasla u temeljnu instituciju bioetičkog života i bioetičke rasprave u ovom dijelu Europe. Središnje mjesto u okviru *Lošinjskih dana bioetike* svakako zauzima međunarodni simpozij »Integrativna bioetika i nova epoha«. U sklopu znanstvenog dijela manifestacije, pored simpozija, održavaju se okrugli stolovi, na kojima se rasprava svake godine posebno fokusira na neki od aktualnih bioetičkih problema, zatim studentske bioetičke radionice, te predstavljanja recentnih bioetičkih izdanja. U sklopu kulturno-umjetničkog programa predvi-

Our very first bioethical symposium in Mali Lošinj was held between 24th and 26th September 2001 under the title *Bioethics and Science in the New Epoch*. Van Rensselaer Potter's audio-visual welcoming address, directed to the symposium participants but a few months before he passed away, furnished the symposium with a special historical, distinctive and symbolic significance. In his address, Potter expressed – amongst other things – hope that the symposium “will give a new impetus to bioethics in Croatia and all of the neighbouring countries”. Clearly, Potter's hope did acquire both the character and power of the blessing that the “father of bioethics” gave in his final days – already in 2002 the Croatian Philosophical Society, the Croatian Bioethics Society and the Town of Mali Lošinj instituted the *Lošinj Days of Bioethics*, a scientific-cultural manifestation. Moreover, only a few years later Mali Lošinj started hosting the annual international conference entitled *South-East European Bioethics Forum* (since 2005), as well as the *Summer School of Integrative Bioethics* (since 2006), a postgraduate course organised by the Ruhr University Bochum and the University of Zagreb.

In the meanwhile, the *Lošinj Days of Bioethics* have grown into a cornerstone institution of bioethical life and discussion in this part of Europe. The lead role in the *Lošinj Days of Bioethics* is, most definitely, played by the international symposium bearing the title *Integrative Bioethics and New Epoch*. Besides the symposium itself, the scientific section of the gathering hosts not only roundtable conferences – which annually centre on some of the most current bioethical issues – and student bioethics workshops,

đaju se raznovrsni sadržaji, od kazališnih predstava i koncerata do izložbi i književnih priredbi.

Znanstveni dio manifestacije programski se zasniva na ideji »integrativne bioetike«. Integrativna bioetika na metodološkom planu povezuje različite perspektive u jedinstveni pluriperspektivni obrazac orijentacijskog znanja, dok je na predmetnom planu usmjerena na brojne problemske sklopove u širokom tematskom rasponu od medicinske skrbi i biomedicinskih istraživanja preko problematike ne-ljudskih živih bića i općih uvjeta održanja života (ekologija) do sudbinskih pitanja suvremene civilizacije. Takav koncept omogućuje ne samo svestranu raspravu o najširem spektru konkretnih bioetičkih problema nego i poniranje u njihovu dubinsku dimenziju u kojoj se otvaraju pitanja o karakteru i dotrajalosti znanstveno-tehničke epohe, o metodološkoj konstituciji i povijesnoj ulozi moderne znanosti, te o mijenama u temeljnom odnosu čovjeka i prirode. Riječ je o filozofijskopovijesnoj perspektivi u kojoj je moguće detektirati i pratiti procese u kojima se prelamaju svjetskopovijesne epohe.

Prof. dr. Ante Čović

Predsjednik Organizacijskog odbora
Lošinjskih dana bioetike

but also book presentations of the recent bioethical publications. The symposium's cultural-artistic programme is variegated and embraces theatre plays and concerts, exhibitions and literary readings.

Programmatically speaking, the scientific section of the symposium rests on the idea of "integrative bioethics", which – methodologically speaking – links diverse perspectives into a unique pluriperspectival model of orientative knowledge. As for the symposium's object of interest, we focus on countless problem networks, ranging from medical care and biomedical research, through the problems of non-human living beings and the general conditions of the preservation of life (ecology) to the critical questions of contemporary civilisation. This concept allows us not only to discuss the widest possible range of actual bioethical issues, but also to penetrate their most profound dimension, which opens up questions about the character and weariness of the scientific-technological era, about the methodological constitution and historical role of modern science, and about the state of flux in the fundamental relations between man and nature. This is a philosophical-historical perspective, from which we can detect and follow the processes of the world-historical epochs turning.

Prof. Ante Čović, Ph.D.

President of the Organization
Committee of the
Lošinj Days of Bioethics

9. LOŠINJSKI DANI BIOETIKE

Ovogodišnji *Lošinjski dani bioetike* (Mali Lošinj, 16.–19. svibnja 2010.) uključuju:

- međunarodni simpozij »Integrativna bioetika i nova epoha«,
- studentsku bioetičku radionicu »Bioetika i umjetnost«,
- okrugli stol »Lijekovi između profita i zdravlja«.

9th LOŠINJ DAYS OF BIOETHICS

This year's *Lošinj Days of Bioethics* (Mali Lošinj, 16–19 May 2010) comprise:

- *Integrative Bioethics and New Epoch* international symposium,
- *Bioethics and Art* student bioethics workshop,
- *Medicaments between Profit and Health* roundtable.

program

programme

NEDJELJA, 16. svibnja 2010. / SUNDAY, May 16, 2010

– *Dolazak i smještaj sudionika /
Arrival and accommodation of participants*

19.00 *Večera / Dinner*

PONEDJELJAK, 17. svibnja 2010. / MONDAY, May 17, 2010

9.00–9.30 (Hotel »Aurora«, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)
Otvaranje skupa i pozdravne riječi / Opening ceremony and greetings

9.30–10.30 (Hotel »Aurora«, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

Plenarna predavanja / Plenary lectures

- UTE KRUSE-EBELING (*Deutschland/Njemačka*): Technik, Naturzerstörung und -entfremdung aus bioethischer Sicht / Tehnika, uništavanje prirode i otuđenje od prirode u bioetičkoj perspektivi
- VERONIKA SZÁNTÓ (*Hungary/Mađarska*): Genetic Essentialism: Stumbling Block of the GMO Controversy / Genetički esencijalizam: kamen spoticanja u sporu oko GMO-a

10.30–10.45 *Pauza / Break*

SEKCIJA A: Simpozij – Hotel AURORA, Velika dvorana (Njemački, engleski, hrvatski) /

SECTION A: Symposium – AURORA Hotel, Great hall (German, English, Croatian)

10.45–11.00 MIRKO WISCHKE (*Ukraine/Ukrajina*): Schuld zwischen Verhängnis und Risiko. Über Gedächtnis und Verantwortung bei Jaspers / Krivnja između sudbine i rizika. O sjećanju i odgovornosti kod Jaspersa

11.00–11.15 LENART ŠKOF (*Slovenia/Slovenija*): Towards Ethics of Sustainability. Reflections on a *Life* / Prema etici održivosti. Refleksije o *životu*

11.15–11.30 JOS SCHAEFER-ROLFFS (*Germany/Njemačka*): Ecology – the Essential Challenge of the New Epoch?! / Ekologija – glavni izazov nove epohe?!

11.30–11.45 DIJANA MAGĐINSKI (*Croatia/Hrvatska*): Does a “Human Meteor” Have a Moral Duty? / Ima li »ljudski meteor« moralnu dužnost?

11.45–12.00 *Rasprava / Discussion*

12.00–12.15 *Pauza / Break*

12.15–12.30 IVAN CIFRIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Vrijeme u bioetičkom diskursu / Time in Bioethical Discourse

12.30–12.45 MIROSLAV ARTIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Prema integracijskoj percepciji okoliša / Towards the Integrational Perception of the Environment

12.45–13.00 MARINA KATINIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Sveto i profano u kontekstu bioetičke problematike. Poremećaj ravnoteže biosustava u djelovanju ekotoksikologije moći / The Sacred and the Profane in the Context of Bioethical Issues. Biosystem Balance Disorder in the Functioning of Ecotoxicology of Power

13.00–13.15 ZVONIMIR TUČAK et al. (*Hrvatska/Croatia*): Ponekad dodirni vjetar... / Touch the Wind from Time to Time...

13.15–13.30 *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA B: Simpozij – Hotel AURORA, Mala dvorana (Hrvatski) / SECTION B: Symposium – AURORA Hotel, Small hall (Croatian)

- 10.45–11.00** MARIJA SELAK (*Hrvatska/Croatia*): Bioetika i filozofija svijeta / Bioethics and Philosophy of the World
- 11.00–11.15** VLADIMIR JELKIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Kakvo znanje trebamo? / What Kind of Knowledge Do We Need?
- 11.15–11.30** IGOR ETEROVIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Regulativna načela *a priori* i orijentacijsko znanje / Regulative *a priori* Principles and Orientational Knowledge
- 11.30–11.45** KAREL TURZA (*Srbija/Serbia*): O bioetičkoj epistemologiji. Objašnjenje, razumijevanje ili integrativna paradigma? / On Bioethical Epistemology. Explanation, Understanding or Integrative Paradigm?
- 11.45–12.00** *Rasprava / Discussion*
- 12.00–12.15** *Pauza / Break*
- 12.15–12.30** BORIS KOZJAK (*Hrvatska/Croatia*): Kockanje i moralnost / Gambling and Morality
- 12.30–12.45** DANIJELA TIOSAVLJEVIĆ MARIĆ (*Srbija/Serbia*): Prostitucija i amoralnost / Prostitution and Amorality
- 12.45–13.00** SILVANA KARAČIĆ, TEODORA NOT (*Hrvatska/Croatia*): Emocionalna nevjera / Emotional Infidelity
- 13.00–13.15** *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA C – Hotel VESPERA (Hrvatski) /
SECTION C – VESPERA Hotel (Croatian)**

Studentska bioetička radionica

Bioetika i umjetnost

(1. dio)

Student bioethics workshop

Bioethics and Art

(Part 1)

10.45–11.00 IGOR SALOPEK, VUK PRICA (*Hrvatska/Croatia*): Medicina kao umjetnost i umjetnost u medicini / Medicine as Art and Art in Medicine

11.00–11.15 SONJA ANTONIĆ (*Srbija/Serbia*): Bioetičko u televizijskim serijama / Bioethical Issues in Television Series

11.15–11.30 EMIL KUŠAN (*Hrvatska/Croatia*): Pobjeda »leptirâ« / Victory of “Butterflies”

11.30–12.00 *Rasprava / Discussion*

12.00–12.15 *Pauza / Break*

12.15–12.30 IVANA ČOVIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Biopoetika i bioetika u djelu *Život životinjâ* J. M. Coetzee / Biopoetics and Bioethics in J. M. Coetzee’s *The Lives of Animals*

12.30–12.45 MARIJANA PAULA FERENČIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Životinje kao objekt umjetničke prakse / Animals as Objects of Artistic Practice

12.45–13.00 TANJA PRIBEG (*Hrvatska/Croatia*): *Land art* i bioetika / Land Art and Bioethics

13.00–13.30 *Rasprava / Discussion*

13.30 *Ručak / Lunch*

SEKCIJA A: Simpozij – Hotel AURORA, Velika dvorana (Njemački, engleski, hrvatski) /

SECTION A: Symposium – AURORA Hotel, Great hall (German, English, Croatian)

15.00–15.15 HANS-BERNHARD WUERMELING (*Deutschland/Njemačka*): Für Neuro-Enhancement oder gegen Hirn-Doping? / Za neuro-poboljšanje ili protiv dopinga mozga?

15.15–15.30 AMIR MUZUR, IVA RINČIĆ (*Croatia/Hrvatska*): Neurocriticism: A Contribution to the Study of the Etiology, Phenomenology, and Ethics of the Use and Abuse of the Prefix ‘Neuro’ / Neurokritika: prilog proučavanju etiologije, fenomenologije i etike uporabe i zlorabe prefiksa ‘neuro’

15.30–15.45 SREČKO GAJOVIĆ (*Croatia/Hrvatska*): Neural Stem Cells – How Does the Current Scientific Research Indicate Their Future Applications / Živčane matične stanice – kako sadašnja znanstvena istraživanja ukazuju na njihovu moguću primjenu u budućnosti

15.45–16.00 *Rasprava / Discussion*

16.00–16.15 *Pauza / Break*

16.15–16.30 DARKO POLŠEK (*Croatia/Hrvatska*): Principalism and the Reflexive Equilibrium in Bioethics / Principalizam i reflektivni ekvilibrij u bioetici

16.30–16.45 ROMAN PAŠKULIN (*Slovenia/Slovenija*): Right to Choose Healing and Cure / Pravo na lijek i liječenje po vlastitom izboru

16.45–17.00 ZORAN TODOROVIĆ, MILICA PROSTRAN (*Serbia/Srbija*): Bioethical Challenges in Biopharmaceutical Drug Development / Bioetički izazovi u razvoju biofarmaceutskih lijekova

17.00–17.15 *Rasprava / Discussion*

17.15–17.30 *Pauza / Break*

- 17.30–17.45** IVANA GREGURIC, IGOR ČATIĆ (*Hrvatska/Kroatien*): Kiborgoetika – presjecište ili poveznica bioetike i tehnouetike / Cyborgoethik – Knotenpunkt oder Bindenglied zwischen Bioethik und Technoethik
- 17.45–18.00** SEAD ALIĆ, LIVIA PAVLETIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Istok i Zapad ljudskoga mozga / East and West of the Human Brain
- 18.00–18.15** DEJAN DONEV (*Makedonija/Macedonia*): Bioetički stav i oponašanje zemlje u tranziciji na početku 21. stoljeća. Makedonski slučaj / Bioethical Attitude and the Imitation of a Country in Transition at the Beginning of 21st Century. Case of Macedonia
- 18.15–18.30** MISLAV KUKOČ (*Hrvatska/Croatia*): Bioetika i FISP / Bioethics and FISP
- 18.30–18.45** *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA B: Simpozij – Hotel AURORA, Mala dvorana (Hrvatski) / SECTION B: Symposium – AURORA Hotel, Small hall (Croatian)

- 15.00–15.15** NEVENA MILOSAVLJEVIĆ, SVETLANA MIČIĆ (*Srbija/Serbia*): Bioetički aspekti starosti / Bioethical Aspects of Senility
- 15.15–15.30** VESNA PEŠIĆ, EDUARD PAVLOVIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Psiho-hagioterapijski pristup osobi treće životne dobi. Punina osjećaja zadovoljstva i korisnosti / Psycho-Hagiotherapeutic Approach to the Person in the Third Age. The Fullness of Feeling of Satisfaction and Efficiency
- 15.30–15.45** GUILLAUME THIERY et al. (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Briga na kraju života u intenzivnoj njezi: francuski pristup / End of Life Care in the Intensive Care Unit: The French Approach
- 15.45–16.00** *Rasprava / Discussion*
- 16.00–16.15** *Pauza / Break*

- 16.15–16.30** DRAGAN ILIĆ, VIKTORIJA CUCIĆ (*Srbija/Serbia*): Zdravstveni radnik i diskriminacija / Health Care Worker and Discrimination
- 16.30–16.45** ZAREMA OBRADOVIĆ, IFETA ŠKORO, AMER OVČINA (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): HIV/AIDS – stalna etička dilema / HIV/AIDS – a Continuous Ethical Dilemma
- 16.45–17.00** AMER OVČINA et al. (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Etičke dileme u terapijskim zajednicama za liječenje/resocijalizaciju bivših ovisnika / Ethical Dilemmas in the Therapeutic Communities for Treatment/Resocialization of Former Addicts
- 17.00–17.15** *Rasprava / Discussion*
- 17.15–17.30** *Pauza / Break*
- 17.30–17.45** ZVONIMIR BOŠKOVIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Prava pacijenata na primjerenu obaviještenost i odlučivanje / Patients' Rights to Adequate Information and Decision-Making
- 17.45–18.00** AMELA DŽUBUR, DRAGANA NIKŠIĆ (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Implementacija prava pacijenata u zdravstvenim ustanovama / Implementation of Patients' Rights in Healthcare Institutions
- 18.00–18.15** AMER IGLICA et al. (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Etičke dileme u jedinicama intenzivne internističke terapije / Ethical Dilemmas of Internal Medicine in Intensive Care Units
- 18.15–18.30** FRANKA JELAVIĆ-KOJIĆ, DAVORKA MILAT, ZVONIMIR SUČIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Indikacije i etička promišljanja o radiološkim postupcima u hitnoj službi / Indications and Ethical Considerations in Emergency Radiology
- 18.30–18.45** *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA C – Hotel VESPERA (Hrvatski) /
SECTION C – VESPERA Hotel (Croatian)**

Studentska bioetička radionica

Bioetika i umjetnost

(2. dio)

Student bioethics workshop

Bioethics and Art

(Part 2)

- 15.00–15.15** MILIJANA ĐERIĆ (*Srbija/Serbia*): Bioetika na filmu / Bioethics in Film
- 15.15–15.30** IVAN CEROVAC, ANDREA MEŠANOVIĆ, MIRELA FUŠ, HELENA MODERČIN (*Hrvatska/Croatia*): Umjetnost i kloniranje / Art and Cloning
- 15.30–15.45** MATEJA KOVAČIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Trešnjin cvat i roboti s dušom / Cherry Blossom and Androids with Soul
- 15.45–16.15** *Rasprava / Discussion*
- 16.15–16.30** *Pauza / Break*
- 16.30–16.45** ANDREA MATIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Performans i body art / Performance and Body Art
- 16.45–17.00** NERMINA TRBONJA (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Moje, tvoje, naše/a tijelo/a? / Mine, Your, Our Body/ies?
- 17.00–17.15** NINA ĐIKIĆ (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Anestezirano tijelo kao medij umjetničkog oblikovanja / The Anaesthetized Body as a Medium of Artistic Molding
- 17.15–17.30** FEĐA GAVRILOVIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Tjelesne tekućine u suvremenoj umjetnosti / Body Fluids in Contemporary Art
- 17.30–18.15** *Rasprava / Discussion*
- 18.15–18.30** *Pauza / Break*
- 18.30–19.00** *Zaključna rasprava / Concluding discussion*

19.00 Večera / Dinner

21.00 (Hotel »Aurora«, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great Hall)

Predstavljanje recentnih bioetičkih izdanja / Presentation of recent bioethical publications

- Walter Schweidler (Hrsg./ed.): *Wert und Würde der nichtmenschlichen Kreatur / Value and Dignity of the Nonhuman Creature* (Academia Verlag, Sankt Augustin, 2009)
- Velimir Valjan (ur./ed.): *Integrativna bioetika i interkulturalnost / Integrative Bioethics and Interculturality* (Bioetičko društvo u BiH, Sarajevo, 2009)
- Matija Iviček (ur./ed.): *Bioetika i feminizam. Zbornik radova studentske bioetičke radionice s 8. Lošinjskih dana bioetike / Bioethics and Feminism. Proceedings of the Student Bioethics Workshop at the 8th Lošinj Days of Bioethics* (Udruženje studenata filozofije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2010)
- Tomislav Krznar: *Bioetički mozaik. Pokušaj prikaza okolišne problematike u bioetičkom kontekstu / Bioethical Mosaic. Attempt of a Review of Environmental Issues in Bioethical Context* (Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2009)
- Tomislav Reškovic: *Bioetika. Udžbenik etike za treći razred srednjih škola / Bioethics. Study Book of Ethics for the Second Grade of Secondary Schools* (Profil International, Zagreb, 2009)
- Aleksandra Frković: *Medicina i bioetika / Medicine and Bioethics* (Pergamena, Zagreb, 2010)
- Valerije Vrček: *GMO između prisile i otpora / GMOs between Coercion and Resistance* (Pergamena, Zagreb, 2010)
- Dražen Gorjanski et al.: *Korupcija u hrvatskom zdravstvu / Corruption in the Croatian Healthcare System* (Fond Hipokrat – Zaklada Slogalica, Osijek, 2010)
- Amir Muzur: *Tajne mozga / Secrets of the Brain* (Medicinska naklada, Zagreb, 2010)

- Michele Aramini: *Uvod u bioetiku / Introduction to Bioethics* (Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009)
- Joan Dunayer: *Specizam / Speciesism* (Dvostruka duga, Čakovec; Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 2009)
- *Jahr – Godišnjak Katedre za društvene i humanističke znanosti u medicini Medicinskog fakulteta u Rijeci / Jahr – Annual of the Department of Social Sciences and Medical Humanities, University of Rijeka School of Medicine* (Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2010)

Predstavljajući / Presenters: Ute Kruse-Ebeling, Nada Mladina, Zdravko Popović, Boris Kozjak, Hrvoje Jurić, Ivana Zagorac, Željko Kaluderović, Valerije Vrčec, Srećko Gajović, Ana Volarić-Mršić, Tomislav Krznar, Iva Rinčić

UTORAK, 18. svibnja 2010. / TUESDAY, May 18, 2010

9.00–9.30 (Hotel »Aurora«, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

Plenarno predavanje / Plenary lecture

- LUKA OMLADIĆ (*Slovenia/Slovenija*): What Went Wrong in Copenhagen? Towards a Fair Sustainability / Što je krenulo krivo u Kopenhagenu? Prema pravednoj održivosti

9.30–9.45 *Pauza / Break*

SEKCIJA A: Simpozij – Hotel AURORA, Velika dvorana (Engleski, hrvatski) /

SECTION A: Symposium – AURORA Hotel, Great hall (English, Croatian)

9.45–10.00 MICHAEL GEORGE (*Canada/Kanada*): Human Nature, History and Bioethics / Ljudska priroda, povijest i bioetika

- 10.00–10.15** TIJANA TRAKO (*Croatia/Hrvatska*): The Human Body and Integrative Bioethics. The Meaning of the Body as a Symbolic Construct / Ljudsko tijelo i integrativna bioetika. Značenje tijela kao simboličkog konstrukta
- 10.15–10.30** MARIJA TODOROVSKA (*Macedonia/Makedonija*): Authority of Law and Issues of Bioethics / Autoritet prava i bioetička pitanja
- 10.30–10.45** *Rasprava / Discussion*
- 10.45–11.00** *Pauza / Break*
- 11.00–11.15** HRVOJE JURIC' (*Hrvatska/Croatia*): Počeci i pra-počeci bioetike / The Beginnings and the Primeval Beginnings of Bioethics
- 11.15–11.30** IVA RINČIĆ, AMIR MUZUR (*Hrvatska/Croatia*): Fritz Jahr: prilozi za biografiju osnivača (europske) bioetike / Fritz Jahr: Contributions to the Biography of the Founder of (European) Bioethics
- 11.30–11.45** IVANA ZAGORAC (*Hrvatska/Croatia*): Bioetička misao Alberta Schweitzera. Protest protiv nuklearnog naoružanja / Bioethical Thought of Albert Schweitzer. His Commitment against Nuclear Weapons
- 11.45–12.00** DANIJEL TOLVAJČIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Ljubav, moć i pravda. Etika Paula Tillich'a / Love, Power and Justice. Paul Tillich's Ethics
- 12.00–12.15** *Rasprava / Discussion*
- 12.15–12.30** *Pauza / Break*
- 12.30–12.45** ŽELJKO KALUĐEROVIĆ (*Srbija/Serbia*): Aristotelovo razmatranje životinja / Aristotle's Treatment of Animals
- 12.45–13.00** DAMIR ŽUBČIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Holistični pristup liječenju u veterinarskoj medicini / Holistic Approach to Treatment in Veterinary Medicine
- 13.00–13.15** ANA MRDOVIĆ (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Ukrasne biljke u integrativnoj bioetici. »To-

piari« i otkidanje ocvjetalih cvjetova / Ornamental Plants in Integrative Bioethics. “Topiary” and Deadheading

13.15–13.30 *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA B: Simpozij – Hotel AURORA, Mala dvorana (Hrvatski) / SECTION B: Symposium – AURORA Hotel, Small hall (Croatian)

9.45–10.00 MARKO TRAJKOVIĆ, NIKO JOSIĆ (*Srbija/Serbia*): Etički aspekt zahtjeva pacijenta da umre i odluke liječnika o tom zahtjevu / Ethical Aspect of Patient’s Request to Die and Physician’s Decision about the Request

10.00–10.15 VANJA LEBER KAĆUNKO (*Hrvatska/Croatia*): Bioetički aspekti mogućnosti izbora umiranja i konzekvence za modernog čovjeka / Bioethical Aspects of Choosing to Die and the Consequences for the Modern Human

10.15–10.30 IVAN MARKEŠIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Eutanazija u svjetlu Isusove smrti na križu. Socijalna konstrukcija dostojanstvene smrti / Euthanasia in the Light of Jesus’ Death on the Cross. Social Construction of a Dignified Death

10.30–10.45 *Rasprava / Discussion*

10.45–11.00 *Pauza / Break*

11.00–11.15 URŠULA LIPOVEC ČEBRON (*Slovenija/Slovenia*): Dostupnost zdravstvenih usluga kao posljedica procesa »cjenkanja« / Access to Health-Care Services as a Consequence of the “Bargaining” Process

11.15–11.30 NADA GOSIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Sadržajne i metodološke perspektive u strateškim dokumentima za rješavanje problema Roma u zdravstvenoj zaštiti. Studija slučaja Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Srbija / Content and Methodological Perspectives in Strategic Documents for Solving the Problem of the Position of Roma in Health

Care. A Case Study of Bosnia and Herzegovina, Croatia and Serbia

11.30–11.45 ALEKSANDRA FRKOVIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Informiranost žena i citološki probir vrata maternice / Women's Information and Cytological Screening of the Cervix Uteri

11.45–12.00 NADA MLADINA, ŽARKO MLADINA (*Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina*): Čovjek se rađa prerano / Humans Are Born Too Early

12.00–12.15 *Rasprava / Discussion*

12.15–12.30 *Pauza / Break*

12.30–12.45 ANA VOLARIĆ-MRŠIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Etička pitanja vezana uz kliničko i farmakološko eksperimentiranje na čovjeku / Ethical Questions Related to Clinical and Pharmacological Experimentation on Humans

12.45–13.00 DANIJELA AJDUKOVIĆ, KATARINA KRALJIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Bioetički aspekti kliničkog i farmakološkog eksperimentiranja na ljudima / Bioethical Aspects of Clinical and Pharmacological Experimentation on Humans

13.00–13.15 JOSIP ČULIG, LUKA ŠTILINOVIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Dodatci hrani u svjetlu bioetike / Food Additives in the Light of Bioethics

13.15–13.30 *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA C: Simpozij – Hotel VESPERA (Hrvatski) /
SECTION C: Symposium – VESPERA Hotel (Croatian)**

- 9.45–10.00** IGOR ČATIĆ, MAJA RUJNIĆ-SOKELE (*Hrvatska/Croatia*): Metamedicinska provjera opravdanosti ciljeva u suvremenoj medicini / Metamedical Review of the Validity of Aims in Modern Medicine
- 10.00–10.15** TOMISLAV KRZNAR (*Hrvatska/Croatia*): Liturgija medicinskog spektakla ili: kako suvremena medicina liječi bolest? / Liturgy of the Medical Spectacle, or: How Contemporary Medicine Cures Illness?
- 10.15–10.30** SANDRA RADENOVIĆ (*Srbija/Serbia*): (Bio)etički dokumenti i rad etičkih komiteta kao pokazatelji trenda individualizacije medicine / (Bio)Ethical Documents and Functioning of Ethical Committees as the Indicators of Individualizing Medicine Trend
- 10.30–10.45** *Rasprava / Discussion*
- 10.45–11.00** *Pauza / Break*
- 11.00–11.15** KIRIL TEMKOV (*Makedonija/Macedonia*): Javnost ili tajnost bioetičkih nastojanja i kazivanja / Publicity or Secrecy of Bioethical Enterprises and Propositions
- 11.15–11.30** HEDA FESTINI (*Hrvatska/Croatia*): Virus španjolske gripe – izvor dubioza / Virus of Spanish Flu – The Source of Dubiousness
- 11.30–11.45** JASMINKA PAVELIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Huntingtonova bolest: Carol Carr – istinita priča / Huntington's Disease: Carol Carr – The True Story
- 11.45–12.00** *Rasprava / Discussion*
- 12.00–12.15** *Pauza / Break*
- 12.15–12.30** JASNA BURIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Medijske reklame i javnozdravstveni sadržaji – neka etička pitanja / Media Ads and Public Health Contents – Some Ethical Questions

12.30–12.45 JANA HODŽIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Popularna literatura o ljudskom zdravlju / The Popular Literature on Human Health

12.45–13.00 PETRA SKELIN (*Hrvatska/Croatia*): Mediji i zdravlje. Izvještavanje o potresu na Haitiju kao zemlji u razvoju / Media and Health. Reporting on the Earthquake in Haiti as a Developing Country

13.00–13.15 *Rasprava / Discussion*

13.30 *Ručak / Lunch*

15.00 (Hotel »Aurora«, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

*Skupština Hrvatskog bioetičkog društva /
Convention of the Croatian Bioethics Society*

16.00 *Izlet / Excursion*

19.00 *Večera / Dinner*

20.30 (Hotel »Aurora«, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

GORAN GRGEC, SUZANA GRAČNER (*Hrvatska / Croatia*): Bioetika *Zvezdanih staza* – predavanje, projekcija i diskusija / Bioethics of *Star Trek* – lecture, projection and discussion

SRIJEDA, 19. svibnja 2010. / WEDNESDAY, May 19, 2010

**SEKCIJA A: Hotel AURORA, Velika dvorana (Hrvatski) /
SECTION A: AURORA Hotel, Great hall (Croatian)**

Okrugli stol

Lijekovi između profita i zdravlja

Round Table

Medicaments between Profit and Health

9.00–9.15 *Uvodna riječ / Introduction*

9.15–10.30 *Izlaganja / Presentations*

- LIDIJA GAJSKI (*Hrvatska/Croatia*): Medicina u službi korporacijskih interesa / Medicine in Service of Corporate Interests
- SVETLANA VUKAJLOVIĆ (*Srbija/Serbia*): Moralna dilema / Moral Dilemma
- SUZANA VULETIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Opsesivno-konzumistički kult zdravstvene hipertrofije i mitovi svemoćne medicine / Obsessive-Consumptionist Cult of Health Hypertrophy and Myths of Omnipotent Medicine
- ŽIVKA STANIČIĆ (*Hrvatska/Croatia*): Mogu li ljekarnici u dereguliranom kapitalizmu pomiriti svoj komercijalni interes i profesionalnu etiku? / Can the Pharmacists Reconcile Their Commercial Interest and the Professional Ethics in the Deregulated Capitalism?
- VALERIJE VRČEK (*Hrvatska/Croatia*): Ekološka sudbina lijekova / Ecological Fate of Pharmaceuticals

10.30–11.00 *Pauza / Break*

11.00–12.30 *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA B: Simpozij – Hotel AURORA, Mala dvorana (Engleski) /
SECTION B: Symposium – AURORA Hotel, Small hall (English)**

- 9.00–9.15** REZA JAMSHIDI (*Iran*): Ethical Justification for Cloning Food Animals / Etičko opravdanje kloniranja životinja za prehranu
- 9.15–9.30** ABDOLLAH JAMSHIDI (*Iran*): Ethical Concerns in Slaughtering of Food Animals / Etičke dvojbe pri klanju životinja za prehranu
- 9.30–9.45** IVAN KALTCHEV (*Bulgaria/Bugarska*): Thanatology and Bioethics / Tanatologija i bioetika
- 9.45–10.00** GENTIAN VYSHKA, GËZIM BOÇARI (*Albania/Albanija*): Traditional Depiction and Equivalencies of the Oedipal Complex in the Albanian Post-Communist Era / Tradicionalna slika i ekvivalencije Edipovog kompleksa u post-komunističkoj eri u Albaniji
- 10.00–10.15** *Rasprava / Discussion*
- 12.30** *Ručak / Lunch*

– *Odlazak sudionika / Departure of participants*